

Tomáš Chovančák:

Obrana vlasti je povinnosťou a vecou cti

Často cestujem vlakom, ako študent vysokej školy v susednom Česku a rodený Košičan nemám inú možnosť. Cestu naprieč našou krásnou krajinou si ako každý študent skracujem učením sa na skúšky alebo čítaním si mojich obľúbených kníh, no v neposlednom rade tiež prokrastináciou pri zapnutom notebooku a dobrom filme či seriáli.

Cestu už poznám skoro naspamäť a v duchu si opakujem zastávky, ktoré budú nasledovať smerom z Košíc do Bratislavy. Pozorujem okolitú mihajúcu sa krajinu za oknom. Vlak sa spočiatku od Košíc ťarbavo kliesni v údoliach čarovnej Čiernej hory v doline Hornádu, až sa postupne prebije na Spiš do rozložitej Podtatranskej kotliny, kde sa cestujúcemu na každú stranu núkajú obrazy ako z tej najkrajšej pohľadnice – smerom na sever k majestátnym Vysokým Tatrám, či na juh k Nízkym. Kriváň spolu s Kráľovu hoľou trónia nad touto nádherou a už mnoho storočí bdejú, ako strážne veže hradieb nad našou domovinou. Táto hradba hôr sa postupne približuje, ako keby chcela vlak zhltnúť do jej útrob. A skutočne, za Ružomberkom sú už hory tak blízko, že cestujúci môže mať pocit, že sa ich môže dotknúť. Vlak si opäť prerazí cestičku cez Veľkú Fatru, až sa človek ocitne na Turci, v tej lúbeznej kolíske našej štátnosti s centrom v Martine, kde sa zrodil novodobý slovenský národ.

Takto postupne pozorujem trasu až do Bratislavy a na každom kroku vnímam odkazy minulosti, ako keby mi naši predkovia a okolitá príroda, chceli niečo povedať, ale čo? Čo by si mal mladý človek uvedomiť v dnešnej dobe preplnenej informáciami, v ktorých sa už stráca, v globalizovanom svete plnom krásnych vízií ale aj nebezpečných nástrah?

Prvé, čo mi preblesne hlavou je slovíčko „ďakujem“. To, že tu môžem byť, že môžem študovať, cestovať, či hovoriť svojou materinskou rečou, to všetko nebolo zadarmo! Veď koľko národov aj v dnešnom svete bojuje o ten svoj kúsok rodnej hrudy, kde by mohli žiť slobodne. V duchu mi zaznieva slávny výrok Milana Rastislava Štefánika: „Kto si myslí, že mu slobodu druhí vybojujú, ten jej nie je hoden.“ Áno, aj naša sloboda, aj moja sloboda bola zaplatená krvou v bojoch a vo vojnách. Druhá svetová vojna, prvá svetová vojna, revolučné roky 1848/49, tam všade zomierali moji predkovia preto, aby som si teraz mohol užívať svoju vlastnú slobodu. Veď ako krásne to povedal stojac pod šibenicou, Juraj Langsfeld, ktorému núkali milosť, len aby zaprel národnú myšlienku: „Teraz ma súdia nepriatelia, ale raz budú Slováci a u nich nechcem prepadnúť.“

Váži si moja generácia dostatočne túto nesmiernu obeť našich predkov? Spomeniem si hneď na rozprávanie môjho deda, ako nám stále pripomína nášho prapradedka, ktorý bojoval v československých légiách, až na ďalekej Sibíri. Veru, sloboda a život, ktorý teraz žijeme bol vykúpený krvou vojakov v urputných bojoch! Ten nádherný kúsok našej krajiny, ktorý pozorujem z okna vlaku je toho jasným dôkazom, stálo to za to!

Sme ale aj v súčasnosti v bezpečí? Môžeme si povedať, že kalich obety pre vlasť je už naplnený? Určite nie. Tak ako sme si túto slobodu vybojovali v nespočetných bojoch, tak je potrebné si ju teraz strážiť. Veď načo by boli tie doterajšie obeť našich predkov, keby sme si tento ich odkaz nevážili. Obrana vlasti je preto povinnosťou a vecou cti každého jedného občana Slovenska. Predsa čo už je väčšou cťou, ako uctiť si pamiatku tých, ktorí boli pred nami a zároveň ustrážiť vybojované pre generácie, čo prídu po nás?

Vlak hrkocce po koľajniciach a svojim monotónnym rytmickým klepotom pomaly ukrajuje minúty a hodiny mojej cesty naprieč našim krásnym Slovenskom. Za oknom sa predbehujú obrazy krajiny, ktorú sme ako najcennejší drahokam nielen dostali darom, ale bola vykúpená krvou našich predkov a ja znovu v duchu šepocem: „Ďakujem.“